



НОВИ САД - На данашњи дан 1828. године рођена је српска сликарка и песникиња Мина Караџић, кћерка Вука Караџића и супруга Алексе Вукомановића, првог професора књижевности на Лицеју у Београду. Међу њених педесетак сачуваних слика, махом портрета, истичу се "Аутопортрет", "Црногорац са капом", "Млади Црногорац", "Девојка са виновом лозом". Преводила је на немачки српске народне приповетке и пословице и објавила их је у Берлину 1854. Штампала је успомене на Бранка Радичевића и оставила забелешке с путовања по Србији.

Данас је недеља, 12. јул, 193. дан 2026. До краја године има 172 дана.

1536 - Умро је холандски хуманиста Еразмо Ротердамски, који је знатно утицао на немачку реформацију, а у делима је сатирично приказивао свет, у првом реду римокатоличко свештенство и папу. Реформу цркве замишљао је као реформу клера и црквених општина а не као догматску реформу, због чега се није сложио са Мартином Лутером. Дела: "Домаћи разговори", "Похвала лудости".

1543 - Енглески краљ Хенри VIII оженио се шести пут, венчавши се са Катарином Пар, удовицом лорда Латимера, једином супругом која га је нацивала.

1682 - Умро је француски астроном Жан Пикар, који је први прецизно измерио степен меридијанског лука и омогућио тачније израчунавање полупречника Земље. Покренуо је 1679. астрономски алманах "Connaissance des Temps" који и сада излази.

1817 - Рођен је амерички писац Хенри Дејвид Торо, један од најбољих америчких есејиста, назван "пустињак Валдена" зато што је од 1845. до 1847. живео усамљенички у шумама поред језера Валден. Писао је против ропства, отимачког рата САД против

Мексика од 1846. до 1848. Проповедао је враћање природи и духовности. У најважнијем делу, збирци 18 есеја "Валден", познатој и као "Живот у шуми", описао је своја усамљеничка искуства као и ставове о свету који га окружује. Остала дела: "Дневник", есеји "Грађанска непослушност", "Ропство у Масачусетсу", "Одбрана Џона Брауна".

1854 - Рођен је амерички индустријалац Џорџ Истман, један од пионира фотографије и филма, оснивач компаније "Кодак". Лансирао је 1884. осетљиви фотографски папир, а 1888. једноставну фото камеру и потом исте године целулоидну филмску траку прилагођену камери.

1869 - Француски цар Наполеон III прихватио је увођење парламентарног система.

1884 - Рођен је италијански сликар и вајар Амадео Модиглиани, чија су дела јединствена по препознатљивој издужености фигура. У Паризу је живео од 1906. до смрти 1920. и један је од најзначајнијих представника "Париске школе". Највише је сликао женске актове и портрете а у младости се бавио и скулптуром у којој се осећао утицај афричке уметности.

1892 - Пригодном свечаношћу одржаном код Теразијске чесме пуштен је у рад Београдски водовод. Пројекат и пробна бушења били су дело немачког инжењера Оскара Смрекера, из Манхајма. Из пет дубоких бунара град је добијао око 65 литара воде у секунди. Био је то зачетак модерног водовода у Београду.

1904 - Рођен је чилеански писац и дипломата Нефтали Рикардо Рејес Басоалто, познат као Пабло Неруда, највећи лиричар Латинске Америке, добитник Нобелове награде за књижевност 1971. У почетку је био под утицајем модерниста и постромантичара, да би касније прихватио и слободније форме. Као дипломата је службовао у Бурми, Аргентини и Мексику. Дела: песничке збирке "Празнична песма", "Сутон", "Двадесет љубавних и једна очајна песма", "Покушај бесконачног човека", "Боравак на Земљи", "Шпанија у срцу", "Трећи боравак 1935-1945", "Општа песма", "Грожђе и ветар", "Елементарне оде".

1906 - Француски артиљеријски капетан јеврејског порекла Алфред Драјфус, лажно

оптужен 1894. да је Немачкој издавао војне тајне и потом осуђен на доживотну робију, рехабилитован је, враћен у војску и унапређен у чин мајора.

1910 - У авионској несрећи погинуо је енглески произвођач аутомобила и пилот Чарлс Стјуарт Ролс, који је са Фредериком Хенријем Ројсом 1906. основао компанију за производњу аутомобила "Ролс-Ројс". Ролс је први пилот који је, у јуну 1910, прелетео Ламанш у оба правца без заустављања и први британски пилот који је изгубио живот у авионском удесу.

1933 - Рођен је Доналд Вестлејк, изузетно плодан амерички аутор детективских романа. Често је писао под различитим псеудонимима (најчешће као Ричард Старк) укупно више од 100 романа од којих је неколико адаптирано у филмске хитове ("Поинт бланк", "Наплата дуга", "Преваранти"). Осим озбиљне криминалистике, опробао се и у комичном криминалистичком жанру као и у научној фантастици. Друга дела: "Плаћеници", "Време за убијање", "361".

1935 - Умро је француски официр јеврејског порекла Алфред Драјфус, који је 1894. оптужен да је Немачкој одавао војне тајне. Осуђен је на доживотну робију, само на основу сумњи и изјава графолошких стручњака и послат је у један од најгорих затвора у свету у Француској Гвајани. У његову одбрану устао је познати писац Емил Зола, који је под насловом "Оптужујем" у листу "L'огор" објавио отворено писмо председнику Републике. Тек у јулу 1906. капетан Драјфус је рехабилитован, враћен у војску и унапређен у чин мајора.

1936 - Свечано је отворен Зоолошки врт у Београду. Смештен је унутар београдске тврђаве на простор "Малог Калемегдана" где се налази и данас. Пресудну улогу приликом његовог заснивања имао је Влада Илић, познати трговац и индустријалац, градоначелник Београда од 1935. до 1939. У почетку, заузимао је нешто преко 3,5 хектара, да би већ 1941. заузимао простор од преко 14 хектара, након рата сведен је на данашњих 7 хектара. Први управник био је инжењер Александар Крстић. Врт је тешко страдао приликом бомбардовања у Другом светском рату, и немачких 1941. и савезничких 1943/4.

1941 - Совјетски Савез и Велика Британија потписали су у Другом светском рату у Москви уговор о узајамној помоћи и заједничкој борби против Немачке.

1941 - У Цетињу је у Другом светском рату, на скупштини црногорских сепаратиста, проглашена "суверена и независна" Црна Гора под италијанским протекторатом. Уследила је побуна против окупаторских снага и њихових следбеника, противника заједничке српске и југословенске државе.

1960 - Француска је објавила да ће признати независност дотадашњих колонија у Африци - Дахомеја (данас Бенин), Нигера, Горње Волте (данас Буркина Фасо), Обале Слоноваче. Те земље биле су саставни део Француске Западне Африке. Као и Чада, Централноафричке републике и Конга - бившег Француског Конга, које су биле саставни део Француске Екваторијалне Африке.

1979 - Гилбертова Острва у Тихом океану стекла су независност у оквиру Британског комонвелта под називом Република Кирибати, после 87 година британске колонијалне управе.

1993 - Земљотрес је на северу Јапана активирао је клизишта и покренуо циновске морске таласе (Цунами), усмртивши око 200 људи.

1996 - Британски престолонаследник принц Чарлс и принцеза Дајана споразумели су се о условима развода, окончавајући брак после 15 година.

1997 - Кубанска влада је после лабораторијских испитивања потврдила да су аутентични посмртни остаци легендарног герилског вође Ернеста "Че" Геваре, пронађени у Боливији и потом пребачени на Кубу, на основу споразума влада двеју земаља.

1998 - Француска је победом у Паризу у финалу светског фудбалског првенства над Бразилом резултатом 3:0 први пут постала првак света у фудбалу.

2000 - Умро је принц Томислав Карађорђевић, син краља Александра, брат последњег краља Југославије Петра II. Приликом сахране четири дана доцније у породичној

гробници Карађорђевића у цркви Светог Ђорђа на Опленцу окупило се неколико десетина хиљада људи.

2000 - У орбиту око Земље руском ракетом носачем "Протон-К" лансиран је основни блок међународне космичке станице, произведен у Русији, у којем ће у комфорним условима боравити посаде станице.

2004 - Француска и Ирак обновили су дипломатске односе, прекинуте после ирачке инвазије на Кувајт 1990.

2005 - Принц Алберт II, изданак 700 година старе династије Грималди, устоличен је као нови суверен Кнежевине Монако, једне од древних европских држава, мада са ограниченим суверенитетом. Породица Грималди династија је са најдужом владавином у Европи.

2017 - Уједињене нације саопштиле су да Јемен погодила најгора епидемија колере у свету и да у тој земљи 14 милиона људи гладује. Јемен је разорен грађанским ратом који је започео марта 2015. године.

2019 - Почела је испорука руског ракетног система С-400 Турској, пристизањем првих компонената у ваздухопловну базу Муртед, област Анкара. Целокупан процес, према предвиђеном програму, требало би да буде окончан априла 2020. године. Турски стручњаци обучавају се за руковање у Русији. Званични Вашингтон негодовао је због овог аранжмана, упозоривши да ће то угрозити куповину борбених авиона Ф-35 од САД.

2020 - Дошло је до четвородневног оружаног сукоба између Јерменије и Азербејџана. Између две земље деценијама је поштојао сукоб око Нагорно Карабаха, јерменске енклаве унутар Азербејџана. Званично је погинуло укупно 18 особа, незванично, реч је о стотинама жртава.

(Танјуг)

